

OLGA TOKARCZUK

Olga Tokarczuk

Olga Tokarczuk urodziła się w 1962 roku w Sulechowie. Studiowała psychologię na Uniwersytecie Warszawskim, w tym czasie była też wolontariuszką w placówce dla osób chorych psychicznie. Po obronie dyplomu pracowała w Wałbrzychu jako psychoterapeutka, ale po tym, jak jej teksty zaczęły zbierać dobre opinie krytyków, zrezygnowała z zawodu na rzecz pisarstwa.

Do tej pory Tokarczuk napisała siedemnaście książek, a licząc antologie zawierające jej teksty, można mówić o prawie trzydziestu publikacjach. Pisarka debiutowała w wieku 17 lat w harcerskim czasopiśmie „Na przełaj” jako autorka opowiadań, a jej pierwszy samodzielny tomik ukazał się w 1989 roku. „Miasto w lustrach” to do tej pory jedyny tom poetycki w jej dorobku literackim. Tokarczuk uważa prozę za jedną z najdoskonalszych form artystycznych. Książki Olgi Tokarczuk tłumaczono na wiele języków, m.in. angielski, francuski, niemiecki, hiszpański, włoski, szwedzki, duński, bułgarski, serbski, chorwacki, rosyjski, czeski, ukraiński, turecki, a także chiński, japoński i hindi.

10 października 2019 Olga Tokarczuk została uhonorowana Literacką Nagrodą Nobla, najważniejszym wyróżnieniem w dziedzinie literatury na świecie. Wcześniej dwukrotnie kwalifikowała się do finału Międzynarodowej Nagrody Bookera, w 2018 roku otrzymała to wyróżnienie za tłumaczenie książki „*Bieguni*”. Polska autorka wymieniana była w gronie faworytów od kilku lat. Nagrodę odbierze na ceremonii 10 grudnia w Sztokholmie. Otrzyma wtedy trzy rodzaje nagród: dyplom Nobla, medal Nobla oraz dokument potwierdzający wysokość nagrody pieniężnej, która wynosi 9 mln koron szwedzkich.

Olga Tokarczuk jest piątą spośród polskich pisarzy lub pisarek, którzy otrzymali literackiego Nobla. Dołączyła do Henryka Sienkiewicza (wyróżniony w 1905 roku), Władysława Reymonta (1924), Czesława Miłosza (1980) i Wisławy Szymborskiej (1996).

Nobel dla Tokarczuk

- uzasadnienie komitetu

Polka otrzymała Nobla za "wyobraźnię narracyjną, która z encyklopedyczną pasją prezentuje przekraczanie granic jako formę życia. Tokarczuk nie traktuje rzeczywistości jako czegoś raz na zawsze ustalonego. Konstruuje swoje powieści na linii napięcia pomiędzy naturalnymi opozycjami - naturą i kulturą, rozumem i szaleństwem, męskością i kobiecością, wspólnotą i alienacją" - napisano w uzasadnieniu werdyktu.

KSIĘGI
JAKUBOW

OLGA

WIELKA PODRÓŻ

ANDER SIKHEM GASHIC,
POL JUTAM
I TEBY DUDU KRACIEK,
WEL TEREBI STEP MAK FOU

TOKARCZUK

Wydawnictwo Literackie
ul. Krakowska 115/117, 31-114 Kraków
KONKRETY
WYDAWACTWO
KRAKÓW, ul. Krakowska 115/117
KRAKÓW, ul. Krakowska 115/117
KRAKÓW, ul. Krakowska 115/117
KRAKÓW

Wydawnictwo Literackie, Kraków
ul. Krakowska 115/117, 31-114 Kraków

OLGA TOKARCZUK

Prowadź
swój
plug
przez
koni

OLGA TOKARCZUK

Wydawnictwo
Pogoda Business
2011

Bieguni

OLGA TOKARCZUK OLGA TOKARCZUK

Przewiek
Hymnów

Dom dzienny,
dom nocny

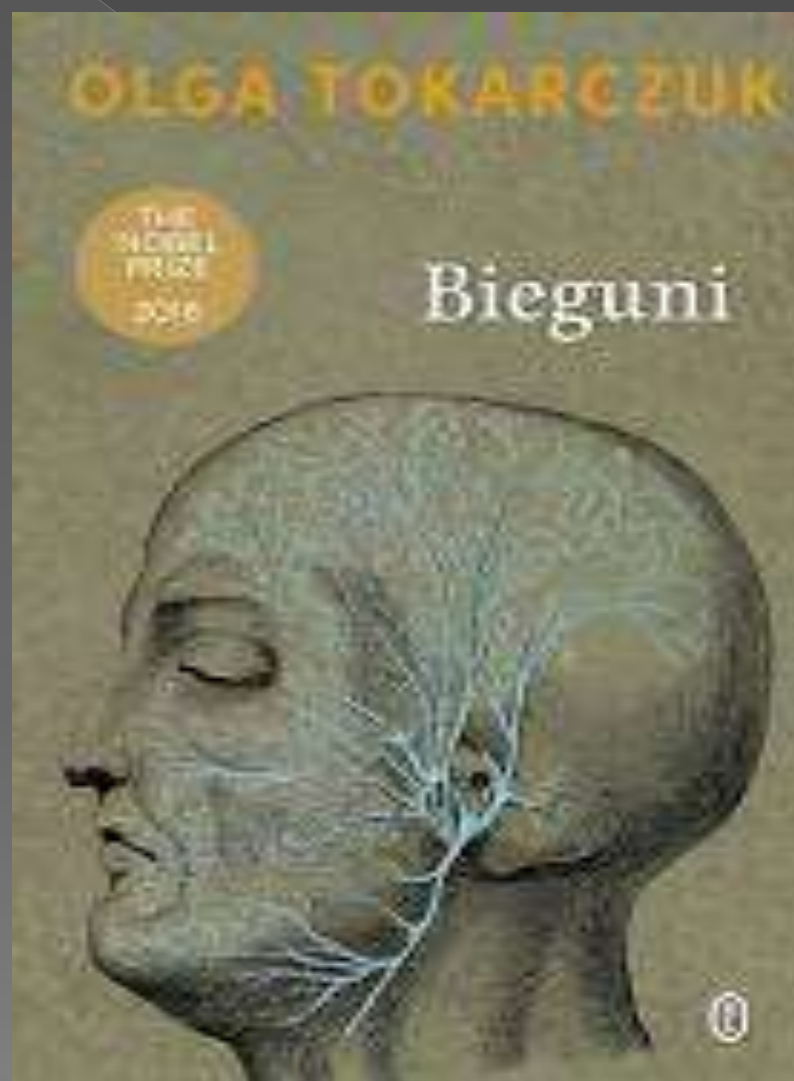
- Wielkim i głośnym sukcesem pisarki była jej trzecia powieść – *"Prawiek i inne czasy"* (1996). Tytułowy Prawiek, mityczna wioska położona rzekomo w samym środku Polski, jest archetypicznym mikrokosmosem, w którym skupiły się wszystkie znane człowiekowi radości i smutki. Pisał o tej powieści Jerzy Sosnowski:
- Tokarczuk ze skrawków realnej historii buduje mit, to jest historię przesiąkniętą ładem, gdzie wszystkie wydarzenia, także te tragiczne i złe, mają swoje uzasadnienie. Przestrzeń zorganizowana jest na podobieństwo mandali – koła wpisanego w kwadrat, będącego geometrycznym wyobrażeniem doskonałości i pełni.
- *"Prawiek i inne czasy"* to szczytowe osiągnięcie nowszej polskiej prozy mitograficznej.

W innym tonie i gatunku została utrzymana kolejna powieść Olgi Tokarczuk *"Dom dzienny, dom nocny"* (1998). Określenie powieść jest tu dość mylące, ponieważ rzecz ta jest hybrydą tekstową, w której zgromadzono przeróżne zarysy fabuł i bardziej spójne opowieści, notatki o charakterze quasi-eseistycznym, prywatne zapiski itp. W istocie, *"Dom dzienny, dom nocny"* to najbardziej osobista książka pisarki i zarazem najbardziej lokalna. Tokarczuk bowiem wsłuchuje się w okolicę, gdzie na stałe mieszka (wieś w Sudetach na pograniczu polsko-czeskim). Z tych inspiracji wzięła się m.in. porywająca opowieść o średniowiecznej świętej Kummernis (Wilgefortis), kobiecie, którą Bóg wybawił przed niechcianym małżeństwem, dając jej męską twarz. *"Dom dzienny, dom nocny"* jest książką finalistką IMPAC, dublińskiej nagrody literackiej.

- ◎ Olga Tokarczuk ogłosiła też esej w postaci osobnej książki *"Lalka i perła"* (2000), w którym zaproponowała nowe odczytanie powieści Bolesława Prusa z końca XIX wieku, utworu uchodzącego za arcydzieło polskiej sztuki powieściopisarskiej.
- ◎ *"Ostatnie historie"* są kolejnym zbiorem opowiadań. Krótkie formy stają się powoli ulubionym gatunkiem Tokarczuk, która jest również pomysłodawczynią Międzynarodowego Festiwalu Opowiadania.

Po roku 2004 Olga Tokarczuk wydała dwie książki: *"Anna In w grobowcach świata"* (2006) oraz *"Bieguni"* (2007). Ta druga powieść została nominowana do Literackiej Nagrody Europy Środkowej ANGELUS, a także nagrodzona Nagrodą Literacką "Nike" 2008. W 2018 książka, której angielskie wydanie nosi tytuł *"Flights"* (tłum. Jennifer Croft), zdobyła prestiżową nagrodę Booker Prize.

„Bieguni”

„*Bieguni*” to nie książka podróżnicza, lecz książka o fenomenie podróży. Po prozie mitograficznej, emocjonalnie związanej z opisywanym miejscem, autorka zaskoczyła czytelników powieścią stanowiącą swoiste studium psychologii podróży. Tytuł książki jest zarazem nazwą dawnej prawosławnej sekty uważającej, iż pozostawanie w jednym miejscu naraża człowieka na ataki Złego, więc ciągłe przemieszczanie się służy zbawieniu duszy. Podobna, choć bardziej świecka motywacja – związana raczej z pragnieniem wolności – przyświeca bohaterom poszczególnych wątków powieści. W książce pojawia się więc kobieta opiekująca się niepełnosprawnym dzieckiem, która pod wpływem doznanego w cerkwi objawienia nie wraca do domu; australijska badaczka po latach wracająca do Polski do śmiertelnie chorego przyjaciela; matka odchodząca wraz z dzieckiem od męża w trakcie wczasów w Chorwacji; mamy też opowieść o przetransportowaniu do Polski serca Chopina. Ważny jest również wątek XVII-wiecznego anatoma profesora Ruyscha, jego córki i jego kolekcji preparatów, ostatecznie sprzedanej do carskiej Rosji.

Po "*Biegunach*" Tokarczuk wydała książkę pozornie lżejszego kalibru. "*Prowadź swój pług przez kości umarłych*" (tytuł jest cytatem z Williama Blake'a) to powieść kryminalna (nazywana była też thrillerem moralnym czy ekologicznym), w której atrakcyjna forma posłużyła przekazaniu ważnej wychowawczej treści: "Solidarność ze zwierzętami, najsłabszym, najokrutniej traktowanym ogniwem łańcucha władzy, jest symbolem sprzeciwu wobec patriarchy" – mówi pisarka.

Olga Tokarczuk słynie z angażowania się w różnego rodzaju akcje prospołeczne i proekologiczne. W swoich książkach porusza temat relacji między gatunkowych, szczególnie widoczne jest to w książce *“Prowadź swój pług przez kości umarłych”*, gdzie wiodącą rolę grają mieszkające w lesie zwierzęta. Tokarczuk przedstawia losy Janiny Duszejko, ekscentrycznej starszej pani mieszkającej ze swoimi psami w chatce w Kotlinie Kłodzkiej. Pewnego dnia okolice nawiedza fala morderstw. *“Prowadź swój pług...”* to thriller moralny z kryminalną zagadką, przepełniony poezją Blake’a, horoskopami i niecodziennymi zdarzeniami.

Olga Tokarczuk

„Co to za świat? Czyjeś ciało przerobione na buty, na pulpety, na parówki, na dywan przed łóżkiem, wywar z czyichś kości do picia... buty, kanapy, torba na ramię z czyjegoś brzucha, grzanie się cudzym futrem, zjadanie czyjegoś ciała, krojenie go na kawałki i smażenie w oleju... Czy to możliwe, że naprawdę dzieje się ta makabra, to wielkie zabijanie, okrutne, beznamienne, mechaniczne, bez żadnych wyrzutów sumienia, bez najmniejszej refleksji...”

„Od kilku lat nęci mnie idea napisania powieści, w której świat funkcjonowałby inaczej. Nie działałyby w nim pewne oczywiste założenia. Wierzę, że uznawanie czegoś za oczywiste wcale nie wiąże się z kwestią faktów, lecz raczej umowy społecznej i przyzwyczajień naszego umysłu, tym samym należy bardziej do dziedziny psychologii niż fizyki.”

W 2014 roku ukazały się

"Księgi Jakubowe", epicka opowieść o Jakubie Franku, żydowskim mesjaszu żyjącym w XVII wieku na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej. O tej postaci Tokarczuk pisała już w 2006 roku na łamach *"Twórczości"*. Za *"Księgi Jakubowe"* autorka w 2015 roku otrzymała Nagrodę Literacką *"Nike"* (po raz drugi, po *"Biegunach"* w 2008 roku).

Autorka *"Ksiąg Jakubowych"* i ich tłumacz na język szwedzki Jan Henrik Swahn w październiku 2016 roku zostali pierwszymi laureatami Międzynarodowej Nagrody Literackiej Kulturhuset Stadsteatern (czyli Domu Kultury i Teatru Miejskiego) w Sztokholmie.

KSIĘGI JAKUBOWE

OLGA

WIELKA PODRÓŻ

FRANZ BLUMENGRAND,
PIER JERARD
I TRAY DESE BELLE,
AND LOUIS EYER WILYON.

TOKARCZUK

WYDAWCA I DROBNA SPRZEDAŻ
WARSZAWA, POLSKA
CONINATON

WYDAWCA I DROBNA SPRZEDAŻ
WARSZAWA, POLSKA
WYDAWCA I DROBNA SPRZEDAŻ
WARSZAWA, POLSKA

WYDAWCA I DROBNA SPRZEDAŻ
WARSZAWA, POLSKA

Publikacje

- 1989: Miasto w lustrach (tom poetycki)
- 1993: Podróż ludzi Księgi
- 1995: E.E. 1996: Prawiek i inne czasy
- 1997: Szafa
- 1998: Dom dzienny, dom nocny
- 2000: Opowieści wigilijne
- 2001: Lalka i perła
- 2001: Gra na wielu bębenkach
- 2004: Ostatnie historie
- 2006: Anna In w grobowcach świata
- 2007: Bieguni 2009: Prowadź swój pług przez kości umarłych
- 2012: Moment niedźwiedzia (zbiór esejów)
- 2014: Księgi Jakubowe
- 2017: Zgubiona dusza
- 2018: Opowiadania bizarne
- 2018: Profesor Andrews w Warszawie. Wyspa